УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

Приета с решение на ФС на факултет
…… протокол № ….. / …….

Adopted by the Faculty Council Decision of Faculty of
…… protocol № ….. / ……

Утвърдил:
Approved by:

Декан – доц. д-р Светла Бонева

Dean – Assoc. Prof. Svetla Boneva, PhD

УЧЕБНА ПРОГРАМА
COURSE SYLLABUS

Учебна дисциплина *Course*	**Теоретични и практически измерения на международния бизнес** ***Theoretical and Practical Dimensions of International Business***
Образователна и научна степен *Educational and Scientific Degree*	**ОНС „Доктор“** ***PhD***
Статут на дисциплината *Course Category*	**Избираема (блок Б)** ***Optional (block B)***
Област на висше образование *Area of Study*	**3. Социални, стопански и правни науки** ***3. Social, Economic and Law Sciences***
Професионално направление ***Field of Study***	**3.8. Икономика** ***3.8. Economics***
Докторска програма *PhD Programme*	**Световно стопанство и международни икономически отношения** ***World Economy and International Economic Relations***
Факултет *Faculty*	**Международна икономика и политика** ***International Economics and Politics***
Катедра *Department*	**Международни икономически отношения и бизнес** ***International Economic Relations and Business***
Аудиторна заетост *Academic Hours*	**0 ч.**
Извънаудиторна заетост *Extracurricular Academic Hours*	**250 ч.**
Кредити *Credits*	**10 ECTS**
Титуляр *Lecturer*	**Доц. д-р Доброслав Моллов** ***Assoc. Prof. Dobroslav Mollov, PhD***

1. АНОТАЦИЯ / COURSE DESCRIPTION

Дисциплината „Теоретични и практически измерения на международния бизнес“ представя различни аспекти от участието на компаниите и организациите на задграничните пазари. Изследват се класическите и модерните теории за международната търговия и инвестиции, които формират основата на съвременния международен бизнес, като е поставен акцент върху теориите за международната конкурентоспособност. Представят се факторите и рисковете от международната бизнес среда, които оказват пряко и косвено влияние върху задграничната дейност на организациите от частния и публичния сектор, както и богатата палитра от инструменти за анализ на бизнес средата в международен план. Изучават се обектите на международния бизнес – международните бизнес операции с техните икономически, управленски и правни характеристики. Коментират се най-новите аспекти от развитието на международния бизнес – устойчивостта и дигиталния бизнес.

The course "Theoretical and Practical Dimensions of International Business" presents various aspects of the participation of companies and organizations in foreign markets. The classical and modern theories of international trade and investment, which form the basis of modern international business, are studied, with an emphasis on theories of international competitiveness. The factors and risks from the international business environment, which have a direct and indirect impact on the foreign activities of private and public sector organizations, as well as the rich palette of tools for analysis of the business environment internationally, are presented. The objects of international business – international business operations with their economic, managerial and legal characteristics are studied. The latest aspects of the development of international business are discussed – sustainability and digital business.

2. СЪДЪРЖАНИЕ / CONTENT

№	ТЕМА / TOPIC
1.	**ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ БИЗНЕС** ***INTERNATIONAL BUSINEES – THEOREICAL FRAMEWORK*** • Класически и съвременни теории за международната търговия и инвестиции. Модерни теории за конкурентните предимства на продуктите, компаниите и нациите. Сравнителен анализ и практическо приложение на теориите. • *Classical and modern theories of international trade and investment. Modern theories of the competitive advantages of products, companies and nations. Comparative analysis and practical application of the theories.*
2.	**ДВИЖЕЩИ СИЛИ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ БИЗНЕС** ***DRIVING FORCES OF INTERNATIONAL BUSINESS*** • Интернационализация, глобализация и регионализация. Влияние върху

	международния бизнес. Икономическа интеграция и международен бизнес. Европейски измерения на международния бизнес. • *Internationalization, globalization and regionalization. Effects on international business. Economic integration and international business. European dimensions of international business.*
3.	**МЕЖДУНАРОДНА БИЗНЕС СРЕДА – ФАКТОРИ И РИСКОВЕ** ***INTERNATIONAL BUSINESS ENVIRONMENT – FACTORS AND RISKS*** • Същност и класификация на факторите и рисковете от международната бизнес среда. Методи и инструменти за анализ – практическо приложение. • *Essence and classification of the factors and risks in international business environment. Methods and tools for analysis – practical application.*
4.	**ПОЛИТИЧЕСКИ И ПРАВНИ ФАКТОРИ В МЕЖДУНАРОДНИЯ БИЗНЕС** ***POLITICAL AND LEGAL FACTORS IN INTERNATIONAL BUSINESS*** • Политически и правни системи – същност и сравнителен анализ. Политически риск – същност, измерения, влияние върху международния бизнес и подходи за смекчаване. Държавно регулиране на международния бизнес. Геополитически аспекти на международния бизнес. • *Political and legal systems – essence and comparative analysis. Political risk - essence, dimensions, impact on international business and mitigation approaches. State regulation of international business. Geopolitical aspects of international business.*
5.	**КУЛТУРА И МЕЖДУНАРОДЕН БИЗНЕС** ***CULTURE AND INTERNATIONAL BUSINESS*** • Култура и междукултурни различия – същност, нива, измерения, влияние върху международния бизнес. Модели за анализ на междукултурните различия – същност, сравнителен анализ и практическо приложение. Междукултурни преговори. • *Culture and intercultural differences - essence, levels, dimensions, influence on international business. Models for analysis of intercultural differences - essence, comparative analysis and practical application. Intercultural negotiations.*
6.	**НОВИ ТЕХНОЛОГИИ, ИНДУСТРИЯ 4.0 И МЕЖДУНАРОДЕН БИЗНЕС** ***NEW TECHNOLOGIES, INDUSTRY 4.0, AND INTERNATIONAL BUSINESS*** • Четирите индустриални революции и влиянието им върху международния бизнес. Технологии от Индустрия 4.0 и приложението им в международния бизнес. Дигитален бизнес – същност и измерения. • *The four industrial revolutions and their impact on international business. Technologies from Industry 4.0 and their application in international business. Digital business – essence and dimensions.*
7.	**УСТОЙЧИВОСТ И ЕТИЧНИ АСПЕКТИ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ БИЗНЕС**

	SUSTAINABILITY AND ETHICAL ASPECTS OF INTERNATIONAL BUSINESS • Международен бизнес и устойчивост – проекти и инициативи. Кръгова икономика и международен бизнес. Етични аспекти на международния бизнес. • *International business and sustainability – projects and initiatives. Circular economy and international business. Ethical aspects of international business.*
8.	**КЛАСИЧЕСКА ВЪНШНОТЪРГОВСКА СДЕЛКА** ***INTERNATIONAL SALE OF GOODS*** • Класическа външнотърговска сделка: същност, характеристики, предимства и рискове за страните. Разновидности на класическата външнотърговска сделка: посреднически, реекспортни и компенсационни операции. Международен лизинг. Сделки на международните организирани пазари. Практически примери и изследване на казуси. • *International sale of goods: essence, characteristics, advantages and risks for the parties. Intermediaries, re-export and countertrade. International Leasing. Transactions on international organized markets. Practical examples and case studies.*
9.	**КОМПЛЕКСНИ ФОРМИ НА МЕЖДУНАРОДЕН БИЗНЕС** ***COMPLEX FORMS OF INTERNATIONAL BUSINESS*** • Международни стратегически съюзи и партньорства. Производствено кооперииране и задгранично прехвърляне на дейности. Международен трансфер на знания. Смесени предприятия и консорциуми. Международен инженеринг и международни инвестиционни проекти. Публично-частно партньорство в международния бизнес. Практически примери и изследване на казуси. • *International strategic alliances and partnerships. Production cooperation and offshore outsourcing. International knowledge transfer. Joint ventures and consortia. International engineering and international investment projects. Public-private partnership in international business. Practical examples and case studies.*
10.	**ГЛОБАЛНИ ВЕРИГИ ЗА ДОСТАВКА** ***GLOBAL SUPPLY CHAINS*** • Същност на глобалните вериги за доставка и тяхното управление. Стойност за клиента. Стратегии за глобалните вериги за доставка. Глобално снабдяване, производство и дистрибуция. Международна логистика. Устойчиви аспекти на глобалните вериги за доставка. Кръгови вериги за доставка. Къси вериги за доставка. Стратегическо сътрудничество в глобалните вериги за доставка и участие на малки и средни предприятия. Управление на сигурността и риска в глобалните вериги за доставка. Практически примери и изследване на казуси. • *Essence of global supply chains and their management. Customer value. Strategies for global supply chains. Global supply, production and distribution. International logistics. Sustainable aspects of global supply chains. Circular supply chains. Short supply chains. Strategic cooperation in global supply*

	chains and participation of small and medium enterprises. Security and risk management in global supply chains. Practical examples and case studies.
11.	**МЕЖДУНАРОДЕН БИЗНЕС И РЕГИОНАЛНИ ПРАКТИКИ** **INTERNATIONAL BUSINESS AND REGION-SPECIFIC PRACTICES** • Специфики на международния бизнес в отделните региони по света: Европа; Северна Америка; Карибски басейн; Южна Америка; Русия; Източна Азия; Югоизточна Азия; Южна Азия; Централна Азия; Среден Изток и Северна Африка; Африка на юг от Сахара; Австралия и Океания. Сравнителен анализ. • *Specifics of international business in different regions of the world: Europe; North America; Caribbean; South America; Russia; East Asia; Southeast Asia; South Asia; Central Asia; Middle East and North Africa; Sub-Saharan Africa; Australia and Oceania. Comparative analysis.*

3. САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА / INDIVIDUAL COURCE PREPARATION

За постигането на целите на учебния курс докторантът трябва да извърши планирания обем самостоятелна работа, включваща:

- Докторантът проучва източници на информация по избрана темата и подготвя библиография;
- Докторантът провежда консултации с титуляра на дисциплината, научния си ръководител и с други специалисти в съответната област;
- Докторантът подготвя индивидуална разработка по една от посочените по-горе теми, и я представя в деня на изпита. Рефератът следва да бъде в обем от минимум 20 страници, с подробна библиография, обект и предмет, цели и задачи, основна теза и методология на изследването, представяне на теорията и практиката, собствени анализи, обобщения и изводи.

In order to achieve the goals of the course, the PhD student must perform the planned amount of individual work, including:

- *The PhD student studies sources of information on a selected topic and prepares a bibliography;*
- *The PhD student consults the lecturer of the discipline, their supervisor and other specialists in the respective field;*
- *The PhD student prepares an individual paper on one of the above topics, and presents it on the day of the exam. The paper should be at least 20 pages long, with a detailed bibliography, subject, goals and objectives, main thesis and research methodology, presentation of theory and practice, own analysis, summaries and conclusions.*

4. ОЦЕНЯВАНЕ / ASSESSMENT

Оценяването се извършва въз основа на текста на индивидуалната разработка, нейното представяне пред изпитната комисия и дискусията с докторанта по съответната тема. Минималната оценка за успешно приключване на обучението е „Добър (4)“. Съотнесена с Европейската система за трансфер на кредити, съпоставимостта на

оценките е следната:

Отличен /6/	Много добър /5/	Добър /4/	Среден /3/		Слаб /2/	
A	**B**	**C**	**D**	**E**	**FX**	**F**
Присъждат се 10 кредита			Не се присъждат кредити			

The assessment is based on the text of the individual paper, its presentation to the examination board and the discussion with the doctoral student on the topic. The final grade is based on a six-point scale, in which the lowest grade for successful completion of the course is Good (4). Converted to the ECTS grading scale, the grades are as follows:

Excellent /6/	*Very Good /5/*	*Good /4/*	*Average /3/*		*Poor /2/*	
A	***B***	***C***	***D***	***E***	***FX***	***F***
The corresponding number of ECTS credit points is being allocated (10 credits are awarded)			*No ECTS credit points are being allocated*			

За докторантите в редовна форма изпитът се провежда присъствено, освен когато в заповед на ректора не е предвидено друго. За докторантите в задочна форма и за докторантите на самостоятелна подготовка изпитът може да се провежда и онлайн (в електронна среда).

The exam will be held in offline mode for the full-time PhD students, unless stated otherwise in a Rector's order. For the part-time PhD students and for those taking independent study courses the exam can be held in online mode.

5. ДОКТОРАНТСКА ЗАЕТОСТ / DOCTORAL ACTIVITIES

Вид на занятията/заетостта **Type of classes/employment**	**Аудиторна заетост** **Lectures**	**Извънаудиторна заетост** **Extracurricular Activity**	**Общо** **Total**
1. Консултации – индивидуални, тюториали *Individual consultations, tutorials*	0	50	**50**
2. Проучване на литературни източници Study of specialized literature	0	50	**50**
3. Разработване на индивидуално задание Preparation of individual assignment	0	100	**100**
4. Самостоятелна подготовка Individual study/preparation for exam	0	50	**50**
Общо/ Total	0	250	**250**

6. ЛИТЕРАТУРА / LITERATURE

A. ОСНОВНА / BASIC

1. Лозанов О. (2015). *Бизнес зад граница: методи и форми в практиката на съвременната фирма*. Авангард Прима, София.
2. Каракашева Л. (2009). *Международен бизнес: Част I*. Издателска къща „Призма”,

София.

3. Каракашева Л. (2011) *Международен бизнес: Част II*. Издателска къща „Призма", София.
4. Дънешка А. *Междукултурно общуване в международния бизнес*. Издателски комплекс – УНСС. София, 2016.
5. Моллов Д. *Глобални вериги за доставка – концепции и стратегии.* Второ преработено и допълнено издание. Издателски комплекс – УНСС. София, 2017 г.

Б. ДОПЪЛНИТЕЛНА / ADDITIONAL

6. Боева Б. (2014). *Мениджмънт в условията на интернационализация и глобализация (Глобален мениджмънт)*. Издателски комплекс – УНСС, София.
7. Боева Б. (2018). *Капитали, топене на ледове и 2°C: корпоративно управление и устойчиво развитие.* Изток-Запад, София.
8. Каракашева Л. (2011). *Международни инвестиционни проекти.* Издателска къща „Призма", София.
9. Моллов Д. (2022). *Въведение в управлението на веригите за доставка.* Издателски комплекс – УНСС, София.
10. Моллов Д., Живкова С., Димитров И. (2023). *Международен бизнес и устойчиви практики.* Издателски комплекс – УНСС, София.
11. Cavusgil S., Knight G., Riesenberger J. (2019). *International Business: The New Realities. 5th edition.* Pearson Education.
12. Daniels J., Radebaugh L., Sullivan D., Click R. (2021). *International Business: Environments & Operations. 17th edition.* Pearson Education.
13. Hamilton L., Webster P. (2018). *The International Business Environment. 4th edition.* Oxford University Press.

Учебната програма е приета на заседание на катедра „МИО и бизнес" от …… г. (Протокол №…….).

The course syllabus is approved by the Department Council of „IER and Business" on …….. (Record № ……).

Автор **доц. д-р Доброслав Моллов**
Lecturer *Assoc. Prof. Dobroslav Mollov, Phd*

Ръководител катедра **доц. д-р Васил Петков**
Head of Department *Assoc. Prof. Vasil Petkov, PhD*